

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ

Д.С. Половинка

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Роль права у регулюванні взаємодії природи і суспільства полягає у встановленні науково обґрунтованих правил поведінки людини щодо природи. Найбільш суттєві правила такої поведінки закріплюються державою в законодавстві і стають загальнообов'язковими нормами права для виконання та дотримання, що забезпечується державним примусом у разі їх невиконання.

Беручи до уваги синтетичний характер проблем екології, їхній органічний зв'язок з усіма політичними, соціальними та економічними факторами, стратегія природокористування в Україні має бути однією з фундаментальних складових стратегії розбудови правової, соціальної держави з ринковою економікою. Одним з таких незаперечних прав є право громадян на екологічну безпеку. Воно забезпечується комплексом юридичних, економічних, технологічних і гуманітарних чинників.

Уже з перших законотворчих кроків після проголошення незалежності в Україні визначено загальні основи природоохоронної діяльності в державі, забезпечено комплексне регулювання відносин щодо природного середовища як єдиного організму. Закон «Про охорону навколишнього природного середовища» від 26 червня 1991 року — це стержневий, центральний закон у цій сфері, що не тільки проголошує, але й запроваджує систему управління в галузі природокористування. Він закріплює право громадян України на безпечне для життя навколишнє середовище. Це право реалізовується шляхом участі громадян в обговоренні проектів законодавчих актів та інших рішень в галузі охорони навколишнього середовища; участі в розробці та здійсненні заходів щодо охорони природного середовища, раціонального використання природних ресурсів; об'єднання в громадські природоохоронні організації; отримання повної і достовірної інформації про стан навколишнього природного середовища.

Закон надає громадянам України право звертатися до суду з позовом на підприємства, установи і організації щодо відшкодування збитків, заподіяних здоров'ю та майну внаслідок негативного впливу на навколишнє середовище. Він зобов'язує державні органи надавати всебічну допомогу громадянам у здійсненні природоохоронної діяльності та враховувати їхні пропозиції щодо цього.

Згідно з цим Законом громадяни України мають не лише права, але й обов'язки щодо збереження природи, раціонального використання її багатств, дотримання законодавства про охорону навколишнього природного середовища. У Законі встановлені принципи охорони навколишнього природного середовища: пріоритетність вимог екологічної безпеки;

гарантування екологічно безпечного становища для життя та здоров'я людей; екологізація матеріального виробництва; науково обґрунтоване узгодження екологічних, економічних та соціальних інтересів суспільства; збереження просторової та видової різноманітності й цілісності природних об'єктів і комплексів; гласність і демократизм при прийнятті рішень, реалізація яких впливає на стан навколишнього середовища, формування у населення екологічного світогляду; науково обґрунтоване нормування впливу господарської та іншої діяльності на навколишнє середовище; стягнення плати за спеціальне використання природних ресурсів, за забруднення навколишнього природного середовища та зниження якості природних ресурсів; вирішення проблем охорони навколишнього природного середовища на основі широкого міжнародного співробітництва.

В Україні питання охорони довкілля офіційно перебувають у компетенції Міністерства екології і природних ресурсів, але напряду стосуються кожного громадянина. Тому існує низка формальних і неформальних організацій, товариств і рухів охорони довкілля, що дозволяють діяти локально і більш оперативно, ніж державним структурам.

Список використаних джерел

1. Бойчук Ю. Д. Шульга М. В. Основи екології та екологічного права. Навч. посіб. Суми; Київ: Університетська книга, 2005.
2. Довідник чинних міжнародних договорів України у сфері охорони довкілля : / [А. Андрусевич, Н. Андрусевич, З. Козак]. — Львів: ресурс.-аналіт. центр «Суспільство і довкілля», 2009. — 203 с. — Вид. за сприяння Канад. фонду підтримки місц. ініціатив.
3. Європейське право навколишнього середовища: Навч. посіб. / М. М. Микієвич, Н. І. Андрусевич, Т. О. Будякова; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. — Л., 2004. — 255 с.
4. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». Закон від 25.06.1991 № 1264 — XII.
5. Кодекс України «Про надра». Закон. Кодекс від 27.07.1994 № 132/94 — ВР.
6. Водний кодекс України. Закон. Кодекс від 16.08.1995 № 213/95 — ВР.

УДК 372.85

ТЕХНОЛОГІЇ ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ ПРИРОДНИЧИХ ПРЕДМЕТІВ У ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ

В. А. Полонська, І. В. Виговський

Рівненський державний гуманітарний університет

На сьогодні в закладах загальної середньої освіти відбувається оновлення змісту навчального матеріалу, впроваджуються нові підходи до навчання, зокрема інтегративний підхід.